

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น(local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย ความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ปราชญ์ชาวบ้าน

ปราชญ์ชาวบ้าน หมายถึง บุคคลที่เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญาไปใช้ประโยชน์ในการ ดำรงชีวิตจนประสบความสำเร็จสามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้เหมาะสม

ปราชญ์ชาวบ้านด้านเกษตร ทฤษฎีใหม่

นายชรินทร์ กลั่นแอม

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 7 ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ

-เกษตรกรรม ตามแนวทางพระราชดำริ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยทำการเกษตรผสมผสาน บนพื้นที่ 8 ไร่ ได้ปลูกผลไม้และพืชผักสวนครัวต่างๆ ไว้สำหรับบริโภคและจำหน่าย

-ช่างตัดผม

ความสามารถเฉพาะ

-มีความสามารถผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

ผลงานที่ผ่านมา

-เป็นวิทยากรประจำโครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี

-เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

-เป็นผู้นำชุมชนด้านการจัดกิจกรรมเทศกาลและความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น

วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา

ได้นำความรู้ เรื่องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำปุ๋ยหมัก และการทำน้ำหมักชีวภาพ จัดอบรมและเผยแพร่ให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้นำไปใช้

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายใหญ่ คำวงสุริวงษ์

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 52 หมู่ที่ 7 ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ

เกษตรกรรม

ความเป็นมา

เนื่องจากพื้นที่ตำบลสมเด็จเจริญ เป็นพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงเกิดการร่วมกลุ่มกันในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้คนอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน มีการจัดอย่างเป็นระบบ มีการออกสำรวจป่าอย่างต่อเนื่อง ทำพิธีบวชป่า มีการจัดการการใช้ประโยชน์จากป่า การทำแนวกันไฟ การทำฝายกั้นน้ำ เพื่อดูแลสัตว์ป่า

วิธีการ/ขั้นตอน

ร่วมกลุ่มกันในชุมชน นัดวันทำกิจกรรมร่วมกัน ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้รุ่นลูกรุ่นหลานได้ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์

ปัจจัยความสำเร็จ “ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ”

ปราชญ์ชาวบ้านด้านการเกษตร

ผสมผสาน

นายธานี ส่องแสง

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 37/2 หมู่ที่ 3 ตำบล
สมเด็จเจริญ อำเภอนองปรี จังหวัด
กาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม

ความเป็นมา

การทำเกษตรโดยยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอาศัยการเกื้อกูลกันระหว่างสิ่งมีชีวิตภายในสวน ไม่ว่าจะเป็นพืชกับพืช พืชกับสัตว์ การจัดการด้านโรคและแมลง การใช้หลักการเกษตรผสมผสานพึ่งพาธรรมชาติ ลดการใช้สารเคมีเน้นการใช้สารสกัดชีวภาพในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ใช้เศษซากพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน และการย่อยสลายก็ทำให้ต้นไม้ได้ธาตุอาหารไปด้วย ต้นทุนการผลิตลดลงกำไรมากขึ้นแรงงานที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภายในครัวเรือน มีจ้างแรงงานบ้างในช่วงเก็บผลผลิต มีการใช้ภูมิปัญญาแบบผสมผสาน

วิธีการ/ขั้นตอน

การจัดการการเกษตรแบบสวนผสมต้องมีการจัดการที่ดีสามารถออกแบบวางแผนสวน ที่ถูกต้องและตัดสินใจเลือกว่าควรปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ชนิดใดอะไร ในไร่นาสวนผสมของตน โดยกิจกรรมที่ต้องทำต้องไม่เป็นศัตรูซึ่งกันและกันและต้องรู้ว่าเมื่อดำเนินกิจกรรมไปแล้วจะขายได้อย่างไร

ปัจจัยความสำเร็จ

“เกษตรกรรมมีเศรษฐกิจที่พอเพียง จึงเป็นผลให้มีสภาพความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น”

ปราชญ์ชาวบ้านด้าน การจักสานสุมไก่

นายบุญธรรม สดแก้ว

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 101 หมู่ที่ 5 ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี

ประกอบอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม

ความเป็นมา

ในหมู่บ้าน บ้านบารมี มีชาวบ้านจำนวนมากที่ชื่นชอบและนิยมกีฬาไก่ชน จึงมีการเลี้ยงไก่ชนเป็นจำนวนมากและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเลี้ยงดูไก่ชนอย่างใกล้ชิดคือสุมไก่ ซึ่งสุมไก่อนี้สานได้ง่ายมีราคาถูกและใช้ประโยชน์ได้ดี การสานสุมไก่อนี้ได้สืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานมากสืบทอดมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ซึ่งได้มีการสานสุมไก่อสืบทอดกันมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันก็ได้สานสุมไก่อเป็นอาชีพ

วิธีการ/ขั้นตอน

- 1.หาไม้ไผ่ขนาดพอดีไม่แก่หรืออ่อนเกินไป ผ่าลำไผ่ออกเป็นเส้นๆ เหลาตอกเส้นไผ่เป็นตอกยี่น ตอกยาว และตอกไผ่ดิน
- 2.ส่วนที่เป็นข้อไผ่นำมาเหลาเป็นตะขอข้อไผ่หลักหมุดยึดหัวสุม
- 3.ใช้ค้อนตอกตะขอข้อไผ่ หลักหมุดยึดหัวสุมบนพื้นดินลานกว้างเพื่อยึดสุมไก่อไว้ ทำการสานขึ้นรูป สานตีนสุมและตัดปลายส่วนที่เกินออก

ปัจจัยความสำเร็จ

“ความขยันหมั่นเพียรและอดทน จะทำให้เกิดทักษะที่ดีและนำไปสู่ความสำเร็จ”

ภูมิปัญญา ท้องถิ่น/ปราชญ์ ท้องถิ่น/ปราชญ์ ชาวบ้าน ชาวบ้าน

จัดทำโดย

สำนักงานปลัด

เทศบาลตำบลสมเด็จเจริญ

อำเภอนองปรี จังหวัดกาญจนบุรี